BANK GOSPODARSTWA KRAJOWEGO

WARSZAWA

PRZEGLĄD MIESIĘCZNY

Nr. 8 SIERPIEŃ 1931 ROK VI.

POŁOŻENIE GOSPODARCZE W LIPCU 1931 R.

OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA

Rynki pieniężne w Europie znajdowały się w lipcu pod ujemnym wpływem wydarzeń politycznych i gospodarczych na terenie międzynarodowym. Kryzys finansowy w Niemczech nie pociągnął za sobą bezpośrednio szkodliwych skutków dla życia gospodarczego Polski, wywołał jednak — podobnie zresztą jak w całej Europie, powszechny nastrój niepewności i niechęć do zawierania tranzakcyj. Na tem tle przejawiła się przez krótki czas tendencja do wycofywania wkładów z banków i kas oszczędności oraz do wypowiadania kredytów, co w wyniku zwiększyło trudności płatnicze. W przeciwieństwie jednak do działających w Polsce i na terenie W. M. Gdańska instytucyj niemieckich, wszystkie polskie instytucje kredytowe wywiązały się ze swych zobowiązań bez zarzutu, dzięki czemu wzmocniły zaufanie do siebie tak, że pod koniec lipca tendencja do wycofywania lokat zaczęła zanikać. Na rynku dewizowym skutki paniki w Niemczech dały się odczuć silniej w postaci zwyżki dolara gotówkowego, lecz również tutaj nastąpiło rychło uspokojenie po opanowaniu sytuacji przez Bank Polski. Na rynku papierów wartościowych obroty znacznie się zmniejszyły przy zniżkowem kształtowaniu się kursów.

Zbiory zbóż odbywały się w lipcu w całym kraju, utrudnione w roku bieżącym jednocześnem i wcześniejszem aniżeli w inych latach dojrzewaniem wszystkich zbóż. Podług tymczasowych wiadomości zbiór pszenicy będzie odpowiadał prawdopodobnie zeszłorocznemu, zbiór żyta będzie mniejszy, zbiory jęczmienia i owsa natomiast większe. Ceny zbóż, zgodnie zresztą z tendencją ogólnoświatową, zniżkowały dość silnie. Podaż zbóż z nowych zbiorów była bowiem już w lipcu duża, gdyż przy braku gotówki większość rolników szuka w szybkiem spieniężeniu żniw doraźnej pomocy. Bank Polski, chcąc przyjść z pomocą rolnictwu i zapobiec nadmiernej podaży zbóż, uruchomił wzorem lat ubiegłych znaczniejsze kredyty rejestrowe na zastaw zboża i wypłacił wspólnie z bankami państwowemi specjalne kredyty żniwne. Ceny bydła i nierogacizny natomiast się poprawiły, wywóz tych artykułów był jednak mniejszy. Eksport masła i jaj był nieco korzystniejszy.

Wytwórczość górniczo-hutnicza wzrosła. Zbyt węgla tak w kraju jak i zagranicą wykazał sezonowe zwiększenie, dzięki czemu wydobycie było większe niż przed rokiem. Położenie przemysłu naftowego doznało pogorszenia wskutek niedostatecznego zbytu w kraju i niekorzystnych warunków eksportowych. Zatrudnienie hutnictwa żelaznego poprawiło się, dzięki zwiększonemu przydziałowi zamówień krajowych i utrzymaniu

wywozu na stosunkowo wysokim poziomie. Huty cynku i ołowiu natomiast pracowały w warunkach gorszych z powodu silnej obniżki cen metali.

W dziale przemysłu włókienniczego mniej korzystnie kształtowało się położenie fabryk wyrobów bawełnianych wskutek zmniejszonego zbytu towarów i silnego spadku cen bawełny. Przemysł wyrobów wełnianych, pracujący na sezon zimowy, utrzymał poprzedni stan zatrudnienia. Wywóz wyrobów włókienniczych był większy. W przemyśle metalowym zaznaczyło się w niektórych działach lekkie ożywienie i zwiększenie zamówień. Fabryki maszyn natomiast były nadal w trudnem położeniu. Wywóz drzewa nieco się zwiększył, nie wpłynęło to jednak na ogólną poprawę w przemyśle drzewnym. W grupie przemysłów spożywczych mały ruch panował w młynarstwie, w przemyśle wódczano-likierowym i wyrobów cukierniczych. Zbyt cukru w kraju był większy, wywóz cukru uległ zmniejszeniu. Przemysł chemiczny wykazywał nadal niski stan zatrudnienia i obrotów. Sprzedaż nawozów sztucznych na sezon jesienny była znacznie mniejsza niż przed rokiem. Zastój panował również w przemyśle garbarskim i obuwniczym.

Obroty w handlu wewnętrznym skurczyły się Wzrosła natomiast wartość wymiany towarowej z zagranicą, wykazującej nadal znaczną nadwyżkę wywozu nad przywozem. Toteż czynne saldo bilansu handlowego wzrosło za pierwsze 7 miesięcy b. r. do sumy prawie 200 milj. zł.

Ilość bezrobotnych zmniejszyła się, jednak w słabszym stopniu niż w poprzednim okresie sprawozdawczym.

RYNEK PIENIĘŻNY

Pieniądz i kredyt. Na międzynarodowych rynkach pieniężnych wystąpiły w lipcu silne zaburzenia w związku z wypadkami w Niemczech. Ucieczka kapitałów zagranicznych z Niemiec i wycofywanie wkładów przyprawiły szereg banków niemieckich o trudności płatnicze, tak, iż rząd, przeciwdziałając powszechnej panice zarządził w drodze ustawodawczej przymusowe ferje bankowe na okres dwu dni, a następnie wprowadził szereg ograniczeń w obrocie gotówkowym i przekazowym. Dnia 13 lipca zostały zamknięte giełdy pieniężne; obrót dewizowy został ograniczony i scentralizowany w Banku Rzeszy. Wobec wzmożonej podaży materjału dyskontowego przy spadku rezerw walutowych Bank Rzeszy dwukrotnie podwyższył stopę dyskontową, która na 1-go sierpnia osiągnęła niezwykłą wysokość 15%. Wypadki w Niemczech przyczyniły się do wzrostu ciasnoty w innych krajach środkowo europejskich oraz w Anglji. Rynek londyński poważnie zaangażowany w Niemczech, został dotknięty wycofywaniem kredytów francuskich: Bank Anglji w obronie kurczących się zapasów swego złota musiał dwukrotnie podwyższać stopę dyskontową doprowadzając ją z pozomu 2½% do 4½% na koniec lipca. Skutki kryzysu w Niemczech odczuł bezpośrednio Gdańsk, gdzie również zostały wprowadzone ograniczenia płatnicze, a stopa dyskontowa została podwyższona z 5 na 10%. Pozatem została podwyższona stopa dyskontowa w Austrji z 7½% do 10%, na Węgrzech z 7% do 9%, w Jugosławji z 6½% do 7½%, w Szwecji z 3% do 4% oraz niezależnie od wspomnianych wypadków — w Hiszpanji z 6% do 6½%. Natomiast w New Yorku, Paryżu, Amsterdamie, Brukseli i Zurychu panowała nadal płynność na rynkach pieniądza krótkoterminowego, podsycana jeszcze bardziej napływem kapitałów z Niemiec. Na rynkach dewizowych ulegał silnym wahaniom w kierunku zniżkowym kurs marki niemiekiej oraz funta ang. szczególnie w stosunku do franka francuskiego. Na giełdach papierów wartościowych zapanowała silna tendencja zniżkowa przy znacznie zmniejszonych obrotach.

Wypadki w Niemczech nie wywarły bezpośrednio większego wpływu na polski rynek pieniężny, który wykazał tem samem swą niezależność od rynku niemieckiego. Jednak podobnie, jak w innych krajach środkowo-europejskich, zaostrzenie się międzynarodowej sytuacji politycznej i gospodarczej przyczyniło się do wzrostu ciasnoty pieniężnej skutkiem wycofywania wkładów z banków i kas oszczędności przez zaniepokojoną publiczność oraz wypowiadania kredytów przez banki zagraniczne. Wycofywaniem wkładów zostały dotknięte w pierwszym rzędzie mniejsze instytucje kredytowe i oszczędnościowe na ziemiach zachodnich; gdy jednak wszystkie instytucje wywiązały się ze swych zobowiązań bez zarzutu, tendencja do wycofywania wkładów zaczęła pod koniec lipca zanikać. Banki polskie wykazały w lipcu duży stopień wytrzymałości finansowej, wzmacniając zaufanie do siebie zarówno w kraju, jak i zagranicą; z uznaniem m. in. podkreślano fakt, że na G. Śląsku i w Gdańsku polskie placówki bankowe funkcjonowały sprawnie, podczas gdy istniejące tam instytucje niemieckie zawiesiły częściowo lub zupełnie swoje operacje. Nie mniej wycofywanie wkładów miało ten ujemny skutek, że banki, troszcząc się o utrzymanie wysokiego pogotowia kasowego, musiały znacznie ograniczyć swą działalność kredytową, co przyczyniło się do wzrostu trudności płatniczych w przemyśle i handlu. Wzrost ciasnoty pieniężnej zaznaczył się szczególnie na G. Śląsku w związku z zawieszeniem wypłat przez filje banków nie-

mieckich. Jednak dzięki pomocy banków polskich przemysł górnośląski zdołał pokryć swe zobowiązania na koniec lipca. Należy przytem nadmienić, że na polskim rynku ukazały się większe ilości weksli towarowych, podawanych do dyskonta przez eksporterów niemieckich a płatnych przez miejscowych odbiorców: weksle te dyskontowane normalnie w Niemczech, przyczyniły się niemało do wzrostu napięcia na naszym rynku pieniężnym. Stawki procentowe i prowizyjne w bankach pozostały mimo to niezmienione. Zapotrzebowanie kredytu na cele obrotowe ze strony przemysłu i handlu utrzymywało się na poprzednim, niskim poziomie. W rolnictwie żniwa zostały sfinansowane bez większych trudności dzięki udzielonym przez banki państwowe kredytom żniwnym: mimo to rolnicy ujawniają wielkie zapotrzebowanie kredytu, niechcąc realizować zbiorów po niekorzystnych obecnie cenach. Pod tym względem rolnictwo uzyskuje pomoc w uruchomionym już przez Bank Polski kredycie na rejestrowy zastaw zboża.

Wypłacalność klijenteli bankowej doznała w lipcu naogół pogorszenia, co stanowi częściowo objaw sezonowy, notowany corocznie. W Banku Polskim odsetek weksli zaprotestowanych w stosunku do płatnych w lipcu nieco zwiększył się, wynosząc 4,68% wobec 4,01% w czerwcu i 4,55% w maju r. b. natomiast był mniejszy o 0,61% w porównaniu z lipcem r. ub. Wzrost protestów nastąpił szczególnie w rolnictwie oraz w branży włókienniczej.

Działalność kredytowa Banku Polskiego wykazuje w lipcu poważny wzrost w związku ze zwiększonem wykorzystaniem kontyngentów dyskontowych przez banki. Mianowicie portfel wekslowy zwiększył się o 89,4 milj. do 643,3 milj. zł., pożyczki lombardowe wzrosły o 3,1 milj. do 86,4 milj. zł., wobec czego łączny stan kredytów wykazuje przyrost o 92,5 milj. zł. W ogólnym portfelu wekslowym, wynoszącym 643,3 milj. zł. portfel weksli rolniczych z terminem płatności od 3—6 miesięcy wynosił w końcu lipca 58,3 milj. zł. czyli w stosunku do końca czerwca zmniejszył się o 7,8 milj. zł. Kredyty na rejestrowy zastaw zboża wzros.y przytem w ciągu lipca o 0,7 milj. do 4,6 milj. zł. zaś kredyty siewne zwiększyły się o 2,2 milj. do sumy 17,3 milj. zł.

Wskutek spłaty kredytów zagranicznych przez banki i wzmożonego zapotrzebowania walut ze strony publiczności, zapasy walutowo-dewizowe (zaliczone i niezaliczone do pokrycia) zmniejszyły się w lipcu o 53 milj. i wynosiły z końcem tego miesiąca 296.6 milj. zł. Zapas złota zwiększył się nieco, wynosząc 567.9 milj. zł. Wobec zmniejszenia się zapasów walutowo-dewizowych i równoczesnego wzrostu obiegu banknotów (o 24 milj. zł.) pokrycie kruszcowo-walutowe obiegu i natychmiast płatnych zobowiązań Banku spadło z 53,22% na 49,04% (9.04% ponad pokrycie statutowe) natomiast pokrycie samem złotem wzrosło na 37,88% (7,88% ponad pokrycie statutowe).

Całkowity obieg pieniężny w kraju zwiększył się w lipcu o 22,8 milj. do sumy 1491,3 milj. zł.: z tej sumy przypada na bilety Banku Polskiego 1254,3 milj., na emisję skarbową i bilon 235,6 milj. i na bilety Skarbu Państwa 1,4 milj. zł.

Banki prywatne wykazują poważne zmniejszenie się operacyj biernych i czynnych. Bilans łączny wszystkich banków w Polsce (zestawiony przez Komisarjat Bankowy Min. Skarbu) wykazuje w czerwcu spadek wkładów terminowych i oszczędnościowych o 45,2 milj. do 502,4 milj. zł. oraz bezterminowych o 30,5 milj. do 444,4 milj. zł. Kredyty krótkoterminowe zmniejszyły się ogółem o 109,1 milj. do sumy 1589,1 milj. zł., przyczem najsilniejszej redukcji uległy kredyty w rachunkach bieżących. Zadłużenie w bankach zagranicznych (Banki „Nostro" zagraniczne) zmniejszyło się w dalszym ciągu o 26,8 milj. i wynosiło na koniec czerwca 311 milj. zł. Pogotowie kasowe wzrosło o 2,3 milj. do 84,4 milj. zł. W lipcu ubytek wkładów pod wpływem wspomnianych zdarzeń przybrał na intensywności, wobec czego banki musiały w większej mierze wykorzystać kontyngenty redyskontowe w Banku Polskim.

Banki państwowe w dalszym ciągu zwiększyły działalność kredytową w lipcu dzięki przyrostowi lokat. W Banku Gospodarstwa Krajowego kredyty gotówkowe zwiększyły się o 36,9 milj. do sumy 1065,5 milj. zł., zaś pożyczki emisyjne (w listach zastawnych i obligacjach) o 1,8 milj. do 764,4 milj. zł. Łączny stan wkładów i lokat wraz z rachunkami specjalnemi Skarbu Państwa zwiększył się o 12,6 milj., osiągając sumę 870,5 milj. zł. W Państwowym Banku Rolnym kredyty gotówkowe z funduszów własnych i administrowanych zwiększyły się o 6,1 milj. do sumy 631,1 milj. zł. zaś stan pożyczek emisyjnych (w listach zast. i obligacjach melj.) wynosił na koniec lipca 338,2 milj. zł. Wkłady i lokaty zwiększyły się o 3,4 milj. do 155 milj. zł., zaś stan funduszów administrowanych wykazuje wzrost o 1,4 milj. do 411,8 milj. zł.

Ruch wkładów oszczędnościowych był w lipcu niekorzystny. W komunalnych kasach oszczędności wkłady oszczędnościowe wzrosły w czerwcu o 4,1 milj. do sumy 562,7 milj. zł. Natomiast w lipcu — według posiadanych przez nas informacyj — nastąpił odpływ wkładów. W P. K. O. stan wkładów oszczędnościowych łącznie ze zwaloryzowanemi wynosił na koniec lip-

ca 286,4 milj. zł. wykazując w porównaniu z miesiącem poprzednim zmniejszenie o 18,1 milj. zł.

Dewizy. Na rynku walutowym panowała w lipcu tendencja niejednolita przy znacznie zwiększonych obrotach. Większość dewiz wykazała jednak w porównaniu z końcowemi notowaniami poprzedniego miesiąca zwyżki kursowe. W związku z wypadkami w Niemczech wzrosło silnie zapotrzebowanie na banknoty dolarowe, gdyż arbitrażyści berlińscy, wyzyskując różnicę kursów dolara między Berlinem a Warszawą, czynili większe zakupy na rynku polskim. W połowie lipca oficjalny kurs dolara został podniesiony do 9,10 w celu wyrównania tej różnicy kursów, natomiast w tranzakcjach prywatnych płacono nawet 9,13 za 1 dolara. Gdy jednak Bank Polski pokrywał całe zapotrzebowanie po kursie oficjalnym, nastąpiło załamanie się zwyżkowej tendencji dolara gotówkowego. Z końcem miesiąca notowano oficjalne banknoty dolarowe już po 9,02½ w tranzakcjach prywatnych po 9,035 a w pierwszej połowie sierpnia kurs ich obniżył się prawie do parytetu. Czeki na N. York miały w lipcu również tendencję mocniejszą, zwyżkując z 8,919 do 8,926 pod koniec lipca. Z pośród innych dewiz silniejszym wahaniom ulegał kurs funta ang., który w końcowym wyniku poniósł stratę, zniżkując z 43,43½ do 43,29. Niemal całe zapotrzebowanie walut pokrywał Bank Polski.

Papiery wartościowe. Na rynku p a p i e r ó w p r o c e n t o w y c h panowała w lipcu tendencja niepomyślna pod wpływem wzrostu ciasnoty na rynku pieniężnym i ogólnego spadku kursów na giełdach zagranicznych. Tendencja zwyżkowa, jaka zapanowała w trzeciej dekadzie czerwca, trwała przez pierwszą dekadę lipca, poczem nastąpiło załamanie się kursów większości papierów. Z pośród pożyczek państwowych zniżkowały: 5% pożyczka konwersyjna (z 46,5 do 44,5) 7% stabilizacyjna (z 81 do 73), 4% inwestycyjna (z 85,5 do 84, sztuki do 80,25) 3% budowlana (z 39 do 36) natomiast utrzymały się przy dotychczasowych kursach 6% dolarowa (74) i 10% kolejowa (104). Stosunkowo mniejsze straty poniosły listy zastawne banków prywatnych i towarzystw kredytowych: listy zast. i obligacje banków państwowych były notowane przez cały czas po kursach niezmienionych. Obroty papierami proc. zmniejszyły się, gdyż wskutek znacznej różnicy między kursami popytu i podaży, panowała niechęć do zawierania tranzakcyj.

Na rynku a k c y j n y m obroty zmniejszyły się również wskutek małej podaży materjału przy obniżonych kursach: w drugiej połowie lipca notowano zaledwie kilka akcyj. Zasadnicza tendencja kursów kształtowała się podobnie, jak na rynku papierów proc.; w pierwszej dekadzie lipca zainteresowanie wzrastało, doprowadzając do zwyżek kursowych najbardziej popularnych papierów, poczem nastąpiła tendencja wręcz odwrotna. Największych obrotów dokonano akcjami Banku Polskiego, które zwyżkowały początkowo do 122,5 lecz pod koniec miesiąca obniżyły się do 116. Z innych akcyj bankowych notowano Bank Handlowy po kursie niezmienionym (100). Pozatem najbardziej interesowano się papierami cukrowniczemi i węglowemi. Inne działy były zaniedbane.

Na giełdach prowincjonalnych kursy kształtowały się również zniżkowo przy braku chęci do zawierania tranzakcyj.

Budżet Państwa. Dochody Skarbu Państwa wyniosły w lipcu 192,8 milj. zł., wykazując w porównaniu z czerwcem wzrost o 17 milj. zł. Natomiast wydatki zmniejszyły się o 1,2 milj. wynosząc 218,2 milj. zł. wobec czego lipiec wykazał przewyżkę wydatków nad dochodami w wysokości 25,4 milj. zł. (w czerwcu przewyżka ta wynosiła 46,6 milj. zł.). Dochody zwiększyły się w dziale monopolów (o 6,3 milj.) oraz przedsiębiorstw państwowych (o 14,2 milj. zł.).

Od początku bieżącego roku budżetowego (kwiecień—lipiec) dochody Państwa wynosiły 797,3 milj. zł. a wydatki 899,5 milj. zł.; w tym samym okresie roku poprzedniego dochody wynosiły 925,2 milj. zaś wydatki 921,7 milj. zł.

Niedobór budżetowy w lipcu został pokryty, podobnie, jak w poprzednim miesiącu z rezerw Skarbu Państwa, nagromadzonych w okresie nadwyżek budżetowych.

ROLNICTWO

Ziemiopłody. *Zboża.* Rozpoczęcie okresu żniw spowodowało na światowych rynkach zbożowych wyraźny spadek cen wszystkich głównych zbóż. Zniżki tej nie mogły zahamować mniej pomyślne zbiory w niektórych krajach eksportujących (jak np. w Kanadzie) wobec istnienia znacznych jeszcze nadwyżek eksportowych z lat ubiegłych, które to zapasy kilkakrotnie przewyższają ubytek zbiorów tegorocznych.

W Polsce, która i w roku bieżącym rozporządzała nadwyżkami eksportowemi pszenicy i żyta, ceny tych zbóż kształtowały się zgodnie z tendencją światową, zniżkowo. Ceny owsa zniżkowały również, ruch ten jednak wystąpił później niż dla innych zbóż, mianowicie w drugiej połowie lipca. Podkreślić należy, że ceny owsa utrzymują się na poziomie wyższym od cen żyta

i nawet pszenicy. Jęczmienia w lipcu na giełdach krajowych jeszcze nie notowano.

Na rynku polskim już w lipcu pojawiły się zboża z tegorocznych zbiorów. Podaż ta wykazuje tendencję stałego wzrostu, gdyż większość rolników szuka w szybkiem spieniężeniu zbiorów doraźnej rady na brak gotówki. Tylko silniejsze finansowo gospodarstwa powstrzymują się ze sprzedażą w oczekiwaniu na poprawę konjunktury.

Wywóz zbóż z Polski utrzymał się w lipcu mniej więcej na poziomie miesiąca poprzedniego. Wywóz pszenicy nieco się zwiększył, dla innych zaś zbóż wykazuje lekki spadek. Za cały ubiegły rok gospodarczy (sierpień — lipiec) obroty handlu zagranicznego zbożami i mąką przedstawiają się jak następuje (w tonnach):

	Przywóz		Wywóz	
	1930/31	1929/30	1930/31	1929/30
Pszenica	2.305	38.386	84.536	12.074
Żyto	105	3.113	276.184	300.239
Jęczmień	36	537	127.062	257.445
Owies	6	8.290	6.426	75.608
Mąka pszenna i żytnia	—	1.616	89.972	16 284

W porównaniu z poprzednim rokiem gospodarczym zgodnie ze zmianami w wysokości zbiorów w ostatnich dwuch latach, zmniejszył się wywóz żyta a zwłaszcza jęczmienia i owsa. Wywóz pszenicy natomiast zwiększył się kilkakrotnie. Wobec prawie zupełnego zaniku przywozu (za wyjątkiem niewielkich ilości pszenicy) bilans handlu zagranicznego zbożami i mąką stał się w ub. roku gospodarczym aktywnym we wszystkich pozycjach. Podkreślić również należy b. silny wzrost wywozu mąki pszennej i żytniej.

W miesiącu sprawozdawczym odbywały się w całym kraju żniwa, utrudnione w roku bież. jednoczesnem dojrzewaniem wszystkich zbóż. W chwili obecnej do otrzymania danych z pierwszych omłotów trudno jest oceniać urodzaj. Główny Urząd Statystyczny na postawie sprawozdań korespondentów rolnych stwierdza, że zbiór pszenicy będzie prawdopodobnie odpowiadał zeszłorocznemu, zbiór żyta gorszy, zbiór zaś jęczmienia, a zwłaszcza owsa lepszy niż w roku ubiegłym. Zwiększenie się ilości opadów, zwłaszcza w drugiej połowie lipca, przyczyniło się do pewnej poprawy stanu okopowych.

Inwentarz żywy. Na krajowych rynkach bydła panowała w pierwszej połowie miesiąca tendencja słaba. Dopiero w drugiej połowie lipca ceny wykazały pewną poprawę, zwłaszcza ceny cieląt.

Wywóz bydła rogatego zmniejszył się znacznie w porównaniu z miesiącem poprzednim, spadając do 349 sztuk wartości 147 tys. zł. wobec 1.082 sztuk wartości 457 tys. zł. w czerwcu.

Na rynku nierogacizny w związku ze słabszą podażą i zwiększonem zapotrzebowaniem bekoniarni, ceny wykazały silny wzrost szczególnie na początku miesiąca.

Wywóz nierogacizny na rynek czeski ustał w lipcu zupełnie. Co zaś do rynku austrjackiego przedłużenie do 20 lipca dotychczas obowiązujących kontyngentów pozwoliło utrzymać wywóz, w pierwszej połowie miesiąca, na dawnym poziomie, mniej więcej 7—8 tys. sztuk tygodniowo. Dopiero pod koniec miesiąca wprowadzenie nowych norm przywozowych ograniczyło dowozy z Polski do 5,7 a następnie 4 tys. sztuk tygodniowo. Dzięki temu ograniczeniu nastąpiła dość znaczna poprawa osiąganych cen.

Ogólny wywóz nierogacizny z Polski wyraził się w lipcu cyfrą 36.003 sztuk wartości 4.632 tys. zł. wobec 40.181 szt. wartości 5.109 tys. zł. w miesiącu poprzednim. Zaznaczyć należy, że spadek wywozu trzody chlewnej w stanie żywym, który zaznaczył się w r. b. (229.849 sztuk wartości 31.364 tys. zł. w I. półroczu 1931 r. wobec 271.567 sztuk wartości 63.490 tys. zł. w I. półroczu 1930 r.) znalazł pokrycie we wzroście wywozu trzody bitej (który podniósł się w I półroczu 1931 r. do 113.475 szt. wobec 35.236 szt. w tymże okresie r. ub.) oraz bekonów (276.917 q. wobec 107.730 q.)

Masło i jaja. Zmniejszona produkcja masła, występująca normalnie w okresie żniwnym spowodowała zarówno zagranicą jak i na rynku krajowym wzrost cen. Zwyżka ta jednak była krótkotrwała i już w drugiej połowie miesiąca zaznaczył się znów zniżkowy ruch cen.

Wywóz masła z Polski zwiększył się w lipcu osiągając 2.201 tonn wartości 9.619 tys. zł. wobec 1.664 tonn wartości 7.431 tys. zł. w miesiącu poprzednim.

Na zagranicznych rynkach jajczarskich pierwsza połowa lipca, wobec mniejszej podaży, zaznaczyła się wzmocnieniem tendencji. W drugiej połowie miesiąca, zwłaszcza pod wpływem trudności w wywozie do Niemiec, ceny nieco zniżkowały.

Wywóz jaj z Polski zwiększył się nieco w porównaniu z miesiącem poprzednim osiągając 5.515 tonn wartości 10.153 tys. zł. wobec 5.059 tonn wartości 8.908 tys. zł. w czerwcu.

GÓRNICTWO

Węgiel. W górnictwie węglowem zaznaczyła się w lipcu jak zwykle co roku w tym miesiącu

poprawa zbytu węgla i wzrost zatrudnienia kopalń. Sprzedaż węgla była większa, zarówno w porównaniu z miesiącem poprzednim jak i z lipcem r. ub.

Ogólna wysyłka węgla z kopalń osiągnęła w lipcu 2.797 tys. tonn, co w porównaniu z miesiącem poprzednim stanowi wzrost o 349 tys., a w porównaniu z lipcem ub. r. o 100 tys. tonn. Zbyt w kraju zwiększył się o 266 tys. do 1.532 tys. tonn, dzięki większym zamówieniom ze strony rolnictwa i przemysłu cukrowniczego, przygotowującego się do nowej kampanji. Wywóz węgla zagranicę wzrósł o 83 tys. tonn, wynosił bowiem 1.265 tys. tonn. Mimo niesłabnącej konkurencji węgla angielskiego i niemieckiego zwiększenie wywozu nastąpiło głównie do państw północnych. Podniosła się również, wysyłka do państw sukcesyjnych (Austrji i Węgier), a pozatem do Francji i Belgji.

Jak wskazuje poniższe zestawienie pierwsze miejsce co do wielkości importu węgla polskiego zajęła ostatnio Szwecja, drugie — Austrja, a dalej idą — Francja, Danja, Italja; na poszczególne rynki wysłano bowiem w tys. tonn (za lipiec b. r. dane tymczasowe):

	VII.1931	VI.1931	VII.1930
zbyt ogólny	2.797	2.448	2.697
z tego: zbyt w kraju	1.532	1.266	1.577
eksport	1.265	1.182	1.120
w tem: Szwecja	310	260	282
Danja	131	133	145
Finlandja	61	86	49
Norwegja	62	37	51
pozostałe kraje północne	66	67	56
Gdańsk i węgiel okrętowy	84	94	98
Austrja	140	115	169
Węgry	47	33	48
Czechosłowacja	64	78	64
Francja	132	129	67
Italja	83	90	38
Belgja	33	19	3
inne kraje	52	41	50

Ceny węgla w kraju i w eksporcie do krajów konwencyjnych pozostały niezmienione. Zwyżkowały natomiast ceny węgla wywożonego drogą morską fob Gdynia — Gdańsk, szczególnie w drugiej połowie lipca, dochodząc pod wpływem zwiększonych zakupów sezonowych do sh 12 za tonnę węgla górnośląskiego i sh 11/3 dąbrowskiego, wobec sh 11/0 i sh 10/3 w miesiącu poprzednim.

Przeładunek węgla w portach Gdyni i Gdańska wzrósł w porównaniu z czerwcem o 79 tys. do 976 tys. tonn, z czego 419 tys. przypada na Gdynię, a 557 tys. na Gdańsk. Podkreślić należy stały wzrost udziału Gdyni w wywozie węgla z Polski drogą morską. W miesiącu sprawozdawczym na Gdynię przypada 43% tego wywozu, gdy w tym samym czasie r. ub. udział ten wyrażał się cyfrą 38%, a w 1929 r. — 34%.

Polepszenie się zbytu wpłynęło na zwiększenie wydobycia węgla, które osiągnęło w lipcu 3.208 tys. tonn czyli o 433 tys. więcej niż w miesiącu poprzednim i o 233 tys. więcej niż w lipcu ub. r. Wskutek tego przeciętne wydobycie na dzień pracy wzrosło w lipcu przy 27 dniach roboczych o 2 tys. do 119 tys. tonn.

Nafta. Wydobycie ropy naftowej w pierwszej połowie b. r. utrzymało się prawie na poziomie z I półrocza 1930 r. i wynosiło bowiem w ogólnej sumie 317,7 tys. tonn wobec 320,3 tys. tonn przed rokiem. W lipcu b. r. nastąpił w porównaniu z poprzednim miesiącem wzrost urobku surowca o 1,5 tys. tonn do 54 tys. tonn. Stan wydobycia w poszczególnych zagłębiach przedstawiał się następująco (w tys. tonn — za lipiec b. r. dane tymczasowe):

	I półrocze		Lipiec	
Okrąg:	1931 r.	1930 r.	1931 r.	1930 r.
Drohobycz	246,4	257,9	41,9	45,1
Jasło	47,8	39,2	8,1	6,9
Stanisławów	23,5	23,2	4,0	4,1
Razem	317,7	320,3	54,0	56,1

Ponieważ położenie rafineryj, wskutek malejącego zbytu przetworów w kraju i trudności eksportowych, doznało pogorszenia, zapotrzebowanie ropy się zmniejsza, powodując zniżkę cen surowca. Centrala Zakupu Ropy obniżyła cenę ropy w drugiej połowie czerwca o 25% do 180$ za cysternę marki borysławskiej. Niższa cena ropy i trudności jej zbycia wpływają niekorzystnie na ruch wiertniczy. Nowych wierceń nie prowadzi się prawie zupełnie. Ostatnio uruchomiono ponownie tylko kilka starych otworów w Borysławiu i Schodnicy.

Zatrudnienie przemysłu rafineryjnego nie wykazało większych zmian w porównaniu z czerwcem b. r. i było nieco słabsze niż w lipcu roku ub. Stan przemysłu rafineryjnego ilustruje następujące zestawienie (w tys. tonn — za lipiec 1931 r. dane tymczasowe):

	I półrocze 1931 r.	1930 r.	Lipiec 1931 r.	1930 r.
Przerobiono ropy	292,8	299,0	52,6	54,1
Wytwórczość produktów naft.	269,2	273,7	48,0	49,5
Rozchód prod. naft. w kraju	163,8	178,6	28,2	29,9
Wywóz prod. naft. zagranicę	93,0	103,3	20,4	17,4
Zapasy rafineryj	244,7	207,9	246,8	212,6

Zbyt przetworów naftowych w kraju zwiększył się z 24,5 tys. tonn w czerwcu do 28,2 tys. tonn w miesiącu sprawozdawczym. Również eksport wzrósł ilościowo o 2,5 tys. tonn do 20,4 tys. tonn, odbywał się jednak w warunkach mało pomyślnych i przy niekorzystnych cenach eksportowych.

Zapasy przetworów naftowych w rafinerjach wykazują stały wzrost i wynosiły w końcu lipca b. r. 246,8 tys. tonn wobec 212,6 tys. tonn przed rokiem.

HUTNICTWO

Żelazo i stal. Zatrudnienie hutnictwa żelaznego uległo w porównaniu z czerwcem poprawie; stan zamówień przydzielonych w lipcu hutom znacznie się zwiększył, dzięki czemu nastąpiło wzmożenie produkcji we wszystkich działach hutnictwa. Zaostrzyła się jednak w miesiącu sprawozdawczym sytuacja finansowa hut, szczególnie w związku z większemi trudnościami w finansowaniu tranzakcyj eksportowych.

W porównaniu z czerwcem podniosła się najsilniej produkcja surówki (o 19,5%); produkcja stali wzrosła o 5,2%, wyrobów walcowanych o 3,8%. Jak wskazuje poniższe zestawienie wytwórczość hutnictwa w lipcu r. b. była jednak niższa niż w tym samym miesiącu roku ubiegłego (za lipiec r. b. dane przybliżone):

w tys. tonn	Surówka	Stal	Wyroby walcowane
przec. mies. 1913 r. . . .	85,9	138,4	99,9
w lipcu 1930 r. . . .	38,2	113,5	84,7
w maju 1931 r. . . .	33,7	105,7	72,1
w czerwcu „ . . .	23,6	103,3	78,1
w lipcu „ . . .	28,3	108,6	81,1
w % przec. mies. 1913 r.			
w lipcu 1930 r. . . .	44,5	82,0	84,8
w maju 1931 r. . . .	39,2	76,4	72,2
w czerwcu „ . . .	27,5	74,7	78,1
w lipcu „ . . .	32,8	78,5	81,1

Zamówienia krajowe przydzielane hutom przez Syndykat wzrosły z 12,8 tys. tonn w czerwcu do 34,5 tys. tonn w okresie sprawozdawczym, osiągnęły więc poza styczniem najwyższy poziom z poszczególnych miesięcy r. b. Wzrost zamówień pochodził prawie wyłącznie ze strony rynku prywatnego, zapotrzebowanie odbiorców prywatnych wyrażało się cyfrą 30,9 tys. tonn (12,1 tys. w czerwcu). Z powyższej sumy 16,7 tys. (6,5 tys. w czerwcu) przypada na handel hurtowy, który uzupełniał składy. Dość znaczny wzrost zapotrzebowania zaznaczył się w porównaniu z czerwcem w dziale żelaza formowego na potrzeby budownictwa. Zakupy przemysłu metalowo-przetwórczego zwiększyły się z 5,5 tys. tonn w czerwcu do 14,2 tys. w ostatnim miesiącu. Zamówienia rządowe wzrosły z 722 tonn do 3,6 tys. tonn, utrzymały się więc na niskim poziomie.

Wywóz wyrobów hutnictwa żelaznego z Polski w lipcu nieco się obniżył w porównaniu z poprzednim miesiącem, był jednak znacznie większy niż przed rokiem. W miesiącu sprawozdawczym wywieziono bowiem według danych Gł. Urzędu Statystycznego ogółem 45,7 tys. tonn, wobec 47,8 tys. tonn w czerwcu b. r. i 29,9 tys. tonn w lipcu 1930 r. Na wywóz składały się głównie szyny, żelazo i stal (29,5 tys. tonn) i blacha żelazna i stalowa (12,5 tys. tonn); rur wywieziono zagranicę 3,8 tys. tonn. Zaostrzenie sytuacji finansowej w Europie w lipcu a głównie kryzys finansowy Rzeszy Niemieckiej spowodowały trudności w sfinansowaniu tranzakcyj eksportowych, zwłaszcza jeżeli chodzi o dyskont weksli za dostawy do Rosji. Kraj ten pozostaje jednak nadal największym odbiorcą żelaza z Polski. W ostatnim czasie uzyskały huty polskie większe dostawy szyn dla kolei jugosłowiańskich i holenderskich. Do zwiększenia zatrudnienia w walcowniach szyn przyczynią się w najbliższej przyszłości również dostawy dla budowy magistrali węglowej Górny Śląsk—Gdynia.

Cynk i ołów. Wstrząsy finansowe w Europie w lipcu odbiły się bardzo dotkliwie na rynku metali. Ceny cynku i ołowiu, które już przedtem opadły do niebywale niskiego poziomu, wykazały w ciągu lipca i pierwszej połowy sierpnia dalszą silną zniżkę, wynoszącą dla obu metali ok. 2½ £. W dniu 17 sierpnia notowano bowiem na giełdzie londyńskiej £ 11 1/16 za tonnę angielskiego cynku i $ 11 3/8 za tonnę ołowiu, wobec $ 13 9/16 wzgl. $. 13¾ w końcu czerwca.

Wytwórczość cynku w Polsce była w lipcu nieco mniejsza; wynosiła bowiem w przybliżeniu 10,2 tys. tonn wobec 11,2 tys. tonn w miesiącu poprzednim. Wytwórczość ołowiu nieznacznie wzrosła do 2,7 tys. tonn. Wywóz cynku utrzymał się na poziomie z czerwca (12 tys. tonn) i był nieco większy niż w lipcu ub. r. (11,3 tys.

tonn). Wskutek niskich cen wartość tego wywozu wynosiła w lipcu b. r. tylko 6,2 milj. zł. wobec 8,3 milj. zł. w tym samym miesiącu roku poprzedniego.

PRZEMYSŁ

Przemysł włókienniczy. *Łódź.* Położenie przemysłu bawełnianego doznało w lipcu pogorszenia. Jak zwykle corocznie nastąpił w tym miesiącu, jako w okresie międzysezonowym, spadek produkcji. W r. b. ujemnie oddziałały na położenie pozatem inne przyczyny, jak skurczenie się zbytu oraz trwający spadek cen wyrobów, spowodowany głównie rzuceniem na rynek znacznych partyj towarów przez jedną z największych firm, często poniżej kosztów własnych. Przytem również zamówienia na sezon zimowy, które w poprzednich latach napływały już w tym okresie w znacznych ilościach, w r. b. były nieznaczne. Katastrofalny spadek cen bawełny na rynkach światowych w ostatnim czasie spotęgował jeszcze zastój i wywołał dalsze zaostrzenie się położenia przemysłu. Stan zatrudnienia w fabrykach bawełnianych w porównaniu z czerwcem zmniejszył się, jak to do pewnego stopnia przedstawiają poniższe dane o zatrudnieniu większych zakładów (według danych Związku Przemysłu Włókienniczego w Państwie Polskiem):

dni	20—26.VII.1931		22—28.VI.1931		21—27.VII.1930	
	robotn.	% rob.	robotn.	% rob.	robotn.	% rob.
6	10.727	24,3	17.265	37,7	17.050	34,8
5	14.299	32,4	22.418	49,0	14.871	30,3
4	10.352	23,5	1.684	3,7	12.499	25,5
3	5 006	11,3	3.926	8,6	1.161	2,2
razem	40.384	91,5	45.293	99,0	45.581	92,8
urlop.	3.753	8,5	485	1,0	3.574	7.2

Obroty tkaninami bawełnianemi były nieznaczne przy cenach zniżkowych. Również zakupy przędzy bawełnianej skurczyły się, zwłaszcza po ostatnim spadku notowań bawełny surowej, który spowodował zniżkę cen przędzy. Wskutek ograniczenia produkcji przędzalń, zapasy przędzy gotowej zmniejszyły się w ciągu lipca ostatnio jednak zaczęły ponownie wzrastać, co skłoniło kartel przędzalń do ograniczenia pracy zakładów również w sierpniu.

Przemysł wełniany pracujący na sezon zimowy utrzymał w lipcu naogół poprzedni stan wytwórczości, pracując wskutek kończących się urlopów robotniczych przy nieco większej ilości pracowników. W fabrykach zrzeszonych w Związku Przemysłu Włókienniczego w Państwie Polskiem ilość robotników w lipcu była następująca:

dni	20—26.VII.1931		22—28.VI.1931		21—27.VII.1930	
	robotn.	% rob.	robotn.	% rob.	robotn.	% rob.
6	11.822	78,1	12.101	79,0	9.063	67,6
5	2.383	15,7	407	2,7	3.038	22,7
4	383	2,6	254	1,7	1.129	8,4
3	—	—	—	—	—	—
razem	14.588	96,4	12.762	83,4	13.230	98,7
urlop.	549	3,6	2.550	36,6	171	8,4

Obroty tkaninami wełnianemi były małe przy cenach nieco niższych niż w czerwcu. Warunki sprzedaży obostrzono, gdyż pokrycie wekslowe przyjmowano w nielicznych tylko wypadkach od odbiorców pewnych.

W dziale przędzy czesankowej lekkie ożywienie nastąpiło dopiero w ostatnich dniach lipca. Tranzakcje zawierano przeważnie za gotówkę, wyjątkowo tylko na weksle lub czeki z terminem do 60 dni.

Podobnie zatrudnienie przemysłu dzianego zajętego przy wyrobie artykułów zimowych utrzymało się na poziomie z czerwca, przy niewielkich obrotach wyrobami. Wskutek braku zapasów u hurtowników producenci liczą jednak na wzrost zamówień w sierpniu. Bilans sezonu letniego w przemyśle pończoszniczym jest naogół zadawalający. W lipcu również ten dział produkcji rozpoczął pracę na sezon zimowy.

Bielsko. Przędzalnie okręgu bielskiego posiadały dostateczną ilość zamówień i były w lipcu dobrze zatrudnione. Ceny przędzy zwyżkowały. Obroty tkaninami wełnianemi wskutek zakończonego sezonu letniego były niewielkie i ograniczały się głównie do towarów gładkich, niesezonowych. Fabryki zajęte były głównie wykończeniem produkcji na sezon zimowy, przyczem ostatnio dało się zauważyć pewne ożywienie ruchu w związku z eksportem wyrobów, który utrzymał się na poziomie z lipca b. r. Wypłacalność odbiorców fabryk bielskich poprawiła się nieco w ostatnim czasie.

Wskutek małych zamówień ze strony przemysłu zakłady wyrobów jutowych i konopnych pracowały w dalszym ciągu przy ruchu znacznie ograniczonym. Przemysł kapeluszniczy był jeszcze zatrudniony przy produkcji wyrobów zimowych, zamówienia jednak napływają słabo. Sytuacja w dziale konfekcyjnym pogorszyła się wskutek małego zbytu na rynku wewnętrznym i spadku wywozu konfekcji zagranicę.

Białystok. Fabryki w okręgu białostockim utrzymały stan zatrudnienia z ostatnich dwóch miesięcy dzięki znaczniejszym zamówieniom zagranicznym. Napływ nowych obstalunków ze strony zagranicy był jednak w lipcu już mniejszy.

Wywóz wyrobów włókienniczych z Polski w lipcu zwiększył się w porównaniu z poprzednim miesiącem i przekroczył nieznacznie wartość eksportu z lipca ub. r. W miesiącu sparowzdawczym wywieziono bowiem przędzy i wyrobów gotowych za sumę 13,4 milj. zł. wobec 10,9 milj. zł. w czerwcu b. r. i 13,1 milj. zł. w lipcu 1930. Podkreślić należy znaczne zwiększenie wywozu wyrobów przemysłu łódzkiego do Anglji, która zajęła ostatnio pierwsze miejsce wśród zagranicznych odbiorców artykułów włókienniczych tego okręgu przed krajami Dalekiego Wschodu i Rumunję.

Przemysł metalowo-maszynowy. W lipcu zaznaczyło się w niektórych gałęziach przemysłu metalowego lekkie ożywienie, które jednak nie objęło wszystkich okręgów i nie przybrało większych rozmiarów. Syndykat Hut zanotował w lipcu znaczniejszy wzrost zamówień wyrobów hutniczych ze strony tego przemysłu. Sezonowy wzrost zamówień wystąpił głównie w odlewniach, których część zwiększyć mogła stan zatrudnienia. Nieznaczne zwiększenie ruchu dało się zauważyć również w wytwórniach śrub i nitów, zakłady te pracują jednak nadal przez ograniczoną ilość dni w tygodniu. Położenie fabryk gwoździ i drutów pozostało bez większych zmian. Mało korzystnie przedstawiało się nadal położenie fabryk maszyn do obróbki, które, dysponując w dalszym ciągu dużemi zapasami, wskutek ograniczonego zbytu nie zwiększają wytwórczości. Dotyczy to zarówno wytwórni obrabiarek do metali i drzewa, jak i maszyn włókienniczych.

Niskie ceny ziemiopłodów i trudności finansowe rolnictwa powodują, że zbyt maszyn i narzędzi rolniczych się nie poprawia, wskutek czego zastój w tych fabrykach trwa, a nieco korzystniejsze zatrudnienie mają tylko warsztaty naprawcze maszyn rolniczych. Dalszy spadek zamówień notują wytwórnie elektrotechniczne, walcownie metali, cynkownie blachy i warsztaty naczyń emaljowanych. Nieznaczna poprawa zaznaczyła się w nielicznych zakładach konstrukcji żelaznych, naogół jednak położenie tej branży było niepomyślne. Zastój panował również w dziale maszyn młyńskich i urządzeń dla cukrowni.

Cukrownictwo. Sprzedaż cukru na potrzeby rynku wewnętrznego zwiększyła się w lipcu, w porównaniu z miesiącem poprzednim o blisko 10 tys. tonn, osiągając 38,7 tonn wobec 28,6 tys. tonn w czerwcu (38,9 tys. tonn w lipcu 1930). Eksport natomiast uległ ponownemu zmniejszeniu, spadając do 5,1 tys. tonn wobec 7,1 tys. tonn w miesiącu poprzednim.

Od początku kampanji wysyłki na rynek krajowy wynosiły 280,9 tys. tonn wobec 288,0 tys. tonn w r. ub. eksport zaś 280,4 tys. tonn wobec 377,7 tys. tonn w tymże okresie kampanji poprzedniej.

Naskutek starań Banku Cukrownictwa w Poznaniu, Londyńska Rada Cukrownicza postanowiła włączyć port gdyński do londyńskiego kontraktu terminowego, co pozwala na oferowanie odtąd cukru polskiego w porcie gdyńskim na tych samych warunkach co w Gdańsku lub Szczecinie.

Przemysł drzewny. Zwiększone zapotrzebowanie drzewnych materjałów budowlanych, występujące zwykle w lipcu, wskutek zastoju w budownictwie nie zaznaczyło się w miesiącu sprawozdawczym prawie zupełnie i obroty materjałami drzewnemi pozostały również w lipcu bardzo małe przy cenach znacznie niższych od zeszłorocznych. Wskutek tego tartaki nie zwiększały stanu zatrudnienia i w niektórych okręgach unieruchomiono dalsze zakłady. Również zbyt drzewa zagranicę, prócz niewielkiego zwiększenia wysyłek z nielicznych ośrodków tego przemysłu do Francji, Anglji i Holandji, nie wykazał większej poprawy. W ogólnej sumie wywóz drzewa i ważniejszych materjałów drzewnych osiągnął w lipcu wartość 21,6 milj. zł. wobec 18,3 milj. zł. w miesiącu poprzednim i 28,2 milj. w lipcu 1930. Ponieważ obroty drzewne z Niemcami po wygaśnięciu prowizorjum drzewnego w roku bieżącym silnie upadły, ostatnie wstrząsy na rynku niemieckim odbiły się mniej dotkliwie na polskim handlu drzewem. Trudności finansowe niemieckich firm handlowych, które w znacznej części pośredniczyły przy eksporcie mebli z Polski, odbijają się jednak ujemnie na położeniu tego działu drzewnego przemysłu przetwórczego. Zakłady mebli giętych wskutek braku nabywców pracowały w ograniczonych rozmiarach, gdyż prócz większego transportu do Anglji wysyłka tych wyrobów zagranicę silnie się zmniejszyła.

Nieco lepiej przedstawiało się położenie w dziale fabrykacji dykt dzięki zamówieniom zagranicznym i krajowym. W branży tej przewidziane jest uruchomienie nowej większej fabryki w najbliższym czasie przy pomocy kapitałów zagranicznych pod Grodnem. Sprzedaż wikliny natomiast zmniejszyła się wskutek spadku za-

potrzebowania w kraju i małych zakupów zagranicznych.

Młynarstwo. Pod wpływem zniżki cen zbóż spadły w lipcu również ceny mąki tak żytniej jak i pszennej. Wskutek tego młyny w obawie przed stratami nie robiły zapasów, ograniczając produkcję do bezpośredniego zbytu. Ponieważ jednocześnie zapotrzebowanie mąki ze strony konsumentów się zmniejszyło, stan zatrudnienia w młynach w początku lipca był niższy niż przed miesiącem. Stosunkowo silniej pracowały młyny w okręgu poznańskim. Również ceny otręb zniżkowały przy malejącym popycie. Eksport mąki pszennej i żytniej utrzymał się w lipcu prawie na niezmienionym poziomie z poprzedniego miesiąca, osiągając 1352 tonn wobec 1391 w czerwcu. W całym roku gospodarczym 1930/31 wywieziono ogółem 90 tys. tonn w porównaniu do 16.3 tonn w roku poprzednim, co stanowi prawie sześciokrotny wzrost.

Przemysł chemiczny. Jesienny sezon sprzedaży nawozów sztucznych rozpoczął się w lipcu r. b. o wiele mniejszemi obrotami niż w roku ubiegłym. Wpłynęło na to z jednej strony ograniczanie zakupów przez rolników wobec ponownej zniżki cen zbóż, z drugiej zaś ostrożność w udzielaniu kredytów przez hurtowników. Sprzedaż nawozów azotowych w lipcu wyniosła ca 30% ilości z analogicznego miesiąca r. ub. Stosunkowo dobrym popytem cieszył się nowy produkt fabryk azotowych, mianowicie tomasyna azotniakowa. Ceny tych nawozów pozostały bez zmiany. Obniżone zostały natomiast o 10% ceny nawozów superfosfatowych, których sprzedaż w obecnym sezonie jesiennym była jednak o 70% niższa niż przed rokiem. Nieco lepiej kształtowała się sytuacja w nawozach potasowych, których zbyt doszedł prawie do połowy ilości sprzedanych w lipcu r. ub. Ceny potasu pozostały niezmienione. Znaczniejsze ilości kainitu wysłane zostały do Holandji i Belgji. Sprzedaż siarczanu amonu natomiast była bardzo mała.

W dziale produktów węglopochodnych, których zbyt osiąga zwykle w lipcu najwyższe natężenie, w roku bieżącym nie zanotowano większego ożywienia. Dotyczy to w pierwszym rzędzie produktów smołowcowych, a więc smół preparowanych dla przemysłu tektur smołowcowych, smół drogowych oraz olejów impregnacyjnych. Sprzedaż produktów dalej uszlachetnionych nie doznała tak w kraju jak i zagranicą żadnej poprawy. Zbyt produktów benzolowych, który był dotychczas przynajmniej ilościowo zadawalający, zmniejszył się w lipcu. Spadek ten objął zarówno benzol motorowy jak i benzole czyste i toluol, przeznaczone do dalszej przeróbki.

Garbarstwo. Po zakończeniu produkcji na sezon letni w początkach czerwca, garbarnie przeżywają od tego czasu sezon martwy. Wobec tego, że popyt na skóry gotowe jest w tym czasie znikomy, zatrudnienie garbarń jest bardzo słabe. Wzrastający przywóz zagranicznego obuwia gumowego i skórzanego przyczynia się do ograniczenia wytwórczości krajowych zakładów skórniczych. Zniżka cen skór dochodzi obecnie w porównaniu z rokiem ub. do 20%. Tylko w dziale skór lakierowanych zbyt wyrobów w roku bież. poprawił się w stosunku do roku poprzedniego. O spadku zatrudnienia przemysłu świadczy zmniejszony przywóz skór z zagranicy do Polski. W okresie styczeń—lipiec b. r. wartość importu skór wyprawionych wynosiła 18,9 milj. zł., skór surowych 19,2 milj. zł. wobec 37,4 milj. zł. wzgl. 20,6 milj. zł. w tym samym czasie roku poprzedniego.

HANDEL I ŻEGLUGA

Podobnie jak w innych latach lipiec zaznaczył się spadkiem obrotów handlu. Na zmniejszenie zakupów w tym czasie wpływa normalnie okres urlopowy, na wsi zaś zajęcie ludności rolniczej przy żniwach. W roku bieżącym dołączyło się do tego dalsze ograniczenie siły nabywczej szerokich warstw ludności, w znacznej mierze spowodowane nowemi zniżkami płac i uposażeń. Na spadek obrotów wpływa również usilne dążenie handlu do ograniczenia sprzedaży kredytowej na rzecz tranzakcyj gotówkowych. Zmniejszenie sprzedaży tak w handlu hurtowym jak i detalicznym, nastąpiło we wszystkich prawie działach, nie wyłączając branż, które w tym czasie mają normalnie sezon zwiększonego zbytu, jak handel włókienniczy, konfekcyjny, odzieżowy.

Sytuacja kupców i wypłacalność klienteli pozostała niepomyślna a likwidacje i upadłości przedsiębiorstw handlowych były dość liczne. W uzdrowiskach i letniskach sezon tegoroczny przedstawiał się w lipcu mniej korzystnie niż przed rokiem. Frekwencja gości spadła w mniejszym stopniu, jednak zniżka cen mieszkania i utrzymania, a zwłaszcza daleko mniejsze utargi sklepów spowodowały znacznie gorsze wyniki finansowe.

W związku z silną obniżką cen artykułów rolnych, wskaźnik cen hurtowych wykazał w lipcu większy spadek, wynoszący 3,5% cen z poprzedniego miesiąca. Ogólny wskaźnik (obliczany przez Gł. Urz. Statystyczny do podstawy 1927 = 100) obniżył się z 73,2 w czerwcu do 70,6 w lip-

cu, przyczem artykuły rolne zniżkowały z 63,8 do 58,8 (o 7,9% artykuły przemysłowe z 80,8 do 80,6) (o 0,2%). Wskaźnik cen detalicznych w Warszawie wykazał zniżkę o 2,3% z 91,0 do 88,9 spadły bowiem wszystkie grupy towarów, przyjętych za podstawę obliczenia wskaźnika: artykuły rolne o 3,4%, przemysłowe o 1,5%, żywność o 3,0%.

Ogólna wartość zagranicznego obrotu towarowego Polski była w lipcu o 11,3 milj. zł. większa niż w poprzednim miesiącu. Wartość eksportu wzrosła bowiem o 12,9 milj. zł. do 174,5 milj. zł. wartość importu obniżyła się o 1,6 milj. zł. do 127,8 milj. zł. wskutek tego czynne saldo bilansu handlu zagranicznego osiągnęło w lipcu 46,7 milj. zł. Łączna nadwyżka wywozu nad przywozem w pierwszych 7 miesiącach b. r. wynosiła 191,9 milj. zł. wobec 91 milj. zł. w tym samym okresie roku ub.

Obroty towarowe portu w Gdyni doszły w lipcu do 507 tys. tonn, przekroczyły tem samem najwyższą osiągniętą dotąd cyfrę (491 tys. tonn w maju b. r.). W sumie powyższej na import i eksport drogą morską przypada łącznie 503 tys. tonn na obrót przybrzeżny i obroty z krajem drogą wodną 4 tys. t. W wywozie zaznaczył się wzrost przedewszystkiem ilości wywiezionego drogą morską węgla i drzewa. Ogólna suma eksportu przez Gdynię wynosiła 433 tys. tonn, przywóz zaś osiągnął 70,4 tys. tonn. Do portu zawinęło 286 statków o pojemności 259 tys. tonn, wyszło natomiast 293 statków o pojemn. 264 tys. tonn wagi netto. Ruch pasażerski znacznie się ożywił: przyjechało 1,791 osób, wyjechało 1,119.

STAN ZATRUDNIENIA

Natężenie spadku bezrobocia było w lipcu mniejsze niż w miesiącu poprzednim. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych obniżyła się w okresie sprawozdawczym o 20,5 tys. osób wobec 43,7 tys. w czerwcu. Najsilniej, gdyż prawie o 15 tys. osób zmniejszyła się ilość bezrobotnych robotników niewykwalifikowanych, następnie o 3,7 tys. pracowników budowlanych o 2,6 tys. innych zawodów i prawie o tysiąc osób w grupie metalowców.

Inaczej niż bezrobocie w poszczególnych grupach pracowników fizycznych kształtuje się stan bezrobotnych pracowników umysłowych. Liczba ich bowiem począwszy od początku r. b. stale wzrasta i z 23,7 tys. osób w pierwszym dniu stycznia, doszła do 27,7 tys. w końcu I kwartału i do 30,5 tys. osób w początku sierpnia r. b.

W poszczególnych działach stan bezrobocia przedstawiał się następująco (wg. danych Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej):

	8.VIII.1931	4.VII.1931	9.VIII.1930
Górnicy	13.587	13.610	10.634
Hutnicy metal.	2.537	2.571	1.864
Szklarze	2.821	2.871	2.751
Metalowcy	21.802	22.766	18.252
Włókiennicy	22 737	23.094	24.892
Pracownicy budowlani .	17.435	21.130	13.177
Pracownicy umysłowi .	30.499	28.281	18.621
Inne zawody	21.671	24.309	14.936
Niewykwalifikowani . .	122.798	137.746	87.104
Razem	255.887	276.378	192.231

Podobnie jak w miesiącu poprzednim w zakresie płac zaznaczyły się dalsze dążenia do obniżenia zarobków robotniczych i wynagrodzeń pracowników umysłowych pod wpływem wzrastających trudności finansowych życia gospodarczego.

STATYSTYKA

Pieniądz i kredyt

STAN W DNIU	BANK POLSKI						Całkowity obieg pieniężny	Państw. instyt. kredyt.			Banki prywatne [3])	
	Stopa dyskontowa	Kruszec i waluty netto	Portfel wekslowy	Pożyczki lombardowe	Natychm. płatne zobowiązania	Obieg biletów bank.		Kredyty gotówkowe [2])	Kredyty emisyjne	Wkłady i lokaty	Kredyty krótkotermin.	Wkłady
		W milj onach złotych										
31.XII. 1927 . . .	8	1.202 [1])	456	41	660	1.003	1.312	893	432	899	1.254	800
31.XII. 1928 . . .	8	1.149	640	91	524	1.295	1.516	1.135	738	1.132	1.733	999
31.XII. 1929 . . .	8½	1.119	704	77	468	1.340	1.600	1.340	924	1.144	1.885	1.090
30.VII. 1930 . . .	6½	925	611	74	242	1.321	1.544	1.277	995	1.384	1.387	1.043
31.XII. „ . . .	7½	851	672	86	210	1.328	1.569	1.649	1.057	1.422	1.911	1.184
31.V. 1931 . .	7½	824	541	77	206	1.222	1.459	1.655	1.089	1.483	1.698	1.022
30.VI. „ . . .	7½	798	554	83	270	1.230	1.469	1.676	1.100	1.489	1.589	947
31.VII. „ . . .	7½	735	643	86	245	1.254	1.491	1.718	1.103	1.479	.	.

1) Od 20.X.1927 r. przeliczono zapasy kruszcu i walut zgodnie z rozporz. z d. 13.X.27 r. o stabilizacji złotego pg. wartości 5.924.44 zł. za 1 kg. czystego złota.

2) Łącznie z funduszami administrowanemi.

3) Według bilansów łącznych, zestawianych przez Komisarjat Bankowy Min. Skarbu; dane obejmują 59 banków i 5 większych domów bankowych.

4) Dane prowizoryczne.

Kursy dewiz i walut na giełdzie warszawskiej

	Notowano za	Kurs najniższy		Kurs najwyższy		Kurs ostatni	
		Lipiec 1931	Czerwiec 1931	Lipiec 1931	Czerwiec 1931	Lipiec 1931	Czerwiec 1931
Belgja	100 belg	124.35	124.12	124.75	124.28	124.66	124.28
Holandja	100 guld.	359.—	358.65	359.96	359.35	359.80	359.10
Londyn	1 £	43.29	43.35	43.43½	43.43½	43.36	43.38½
Nowy York	1 $	8.919	8.908	8.962	8.924	8.922	8.918
$ oficjalny	1 $	8.96	8.91½	9.10	8.95	9.02½	8.95
$ prywatny	1 $	8.907½	8.9165	9.13	8.975	9.035	8.96
Paryż	100 fr.	34.92	34.90	35.08	34.95½	34.09	34.91
Praga	100 kor.	26.43	26.40	26.45	26.43	26.44½	26.43
Szwajcarja	100 fr.	172.78	172.67	174.20	173.33	17.417	172.67
Wiedeń	100 szyl.	125.37	125.35	125.50	125.47	125.47	125.35
Włochy	100 lir	46.72	46.63	46.78	46.73	46.73	46.72

Kursy ważniejszych papierów procentowych na giełdzie warszawskiej

RODZAJ PAPIERU		Wartość nominalna	Kurs najniższy			Kurs najwyższy			Kurs ostatni		
			Lipiec 1931	Czerwiec 1931	Lipiec 1930	Lipiec 1931	Czerwiec 1931	Lipiec 1930	Lipiec 1931	Czerwiec 1931	Lipiec 1930
6% poż dol. z 1919/1920 r.		100 $	74.—	69.50	77.—	77.—	75.—	79.—	74.—	74.—	78.—
10% „ kolejowa	w % nominału	100 fr. zł.	104.—	104.—	102.50	104.—	105.25	103.50	104.—	104.—	103.—
5% „ konwersyjna . .		100 zł.	44.50	46.50	55.50	46.—	48.—	55.75	44.50	46.50	55.50
5% „ kolej. z 1925 r. .		100 zł.	—	45.—	51.50	—	46.25	51.50	—	45.75	51.50
7% „ stabil. z 1927 r. .		100 $	72.75	77.50	87.—	81.—	81.—	88.—	73.—	81.—	88.—
8% l. zast. B. G. K. . . .		100 zł. zł.	94.—	94.—	94.—	94.—	94.—	94.—	94.—	94.—	94.—
7% „ „ B. G. K. . . .		100 zł.	83.25	83.25	83.25	83.25	83.25	83.25	83.25	83.25	83.25
8% „ „ P. B. R. . . .		100 zł. zł.	94.—	94.—	94.—	94.—	94.—	94.—	94.—	94.—	94.—
7% „ „ P. B. R. . . .		100 zł.	83.25	83.25	83.25	83.25	83.25	83.25	83.25	83.25	83.25
8% oblig. B. G. K.		100 zł. zł.	94.—	94.—	94.—	94.—	94.—	94.—	94.—	94.—	94.—
7% „ B. G. K.		100 zł.	83.25	83.25	83.25	83.25	83.25	83.25	83.25	83.25	83.25
8% l. dol. Pozn. Z. Kr.[1]) .		100 $	88.25	85.—	92.—	91.—	91.75	98.50	88.75	85.—	97.—
4½% l. zast. T. Kr. Ziem.	w złotych	100 zł.	48.—	47.25	54.55	51.—	51.35	57.—	48.75	49.—	56.25
5% „ „ „ „ m. W.		100 zł.	53.50	53.50	59.—	56.25	58.—	60.25	53.50	54.25	60.25
8% „ „ „ „ „ „		100 zł.	68.—	68.75	76.—	71.50	72.75	77.75	68.50	71.—	76.60
8% „ „ „ „ Łodzi		100 zł.	65.—	63.75	70.—	67.—	68.—	72.50	66.—	67.—	71.—
5% poż. premj. dolar. . . .		5 $	—	—	50.25	—	—	64.25	—	—	60.—
4% „ „ inwest. . .		100 zł.	80.25	82.—	110.—	85 50	86.50	112.—	80.75	85.75	110.50
6% l. zboż. Pozn. Z. Kr.[1]) .		1 q żyta	12.50	15.—	20.30	15.—	18.25	24.—	14.—	15.—	23.50
3% Poż. Bud.		50 zł.	36.—	38.—	—	38.50	40.50	—	36.50	39.25	—

1) Notowania urzędowe giełdy poznańskiej.

Kursy ważniejszych akcyj na giełdzie warszawskiej

RODZAJ AKCJI	Wartość nominalna w złotych	Ostatnia dywid. w %	Kurs najniższy			Kurs najwyższy			Kurs ostatni		
			Lipiec 1931	Czerwiec 1931	Lipiec 1930	Lipiec 1931	Czerwiec 1931	Lipiec 1930	Lipiec 1931	Czerwiec 1931	Lipiec 1930
Bank Polski	100	15	114.—	114.—	160.—	122.50	123.—	169.75	116.—	117.50	164.—
Bank Handl. w Warszawie .	100	8	98.—	100.—	110.—	100.—	100.—	110.—	100.—	100.—	110.—
Bank Dyskontowy. . . .	100	10	—	—	115.—	—	—	117.—	—	—	115.—
Bank Zachodni	100	8	—	—	65.—	—	—	72.—	—	—	72.—
Warsz. Tow. Fabr. Cukru . .	100	0	24.50	22.—	30.25	25.—	25.—	31.50	24.50	25.—	30.50
Firley	50	6	—	—	29.—	—	—	30 —	—	—	29.—
Warsz. Tow. Kop. Węgla . .	100	4	22.—	20.—	40.—	22.50	24.—	45.—	22.—	20.—	40.—
Lilpop, Rau i Loewenstein .	25	10	15.50	13.—	23.—	17.25	17.60	25.—	15.50	17.50	25.—
Modrz. Zakł. Górnicze . . .	50	0	5.75	5.50	8.25	6.—	5.75	8.75	6.—	5.75	8.25
Ostrowieckie Zakłady . . .	50	10	32.—	37.—	54.—	37.—	37.—	60.—	33.—	37.—	59.—
Norblin.	100	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Rudzki	50	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Starachowice	50	0	8.—	7.75	14.25	9.50	9.75	16.—	8.—	8.50	15.—
Warsz. S.A. Bud. Parow. III em.	100	11	—	10.—	21.25	—	10.—	25.—	—	10.—	25.—
Siła i Światło	50	10	39.—	—	—	40.—	—	—	40.—	—	—
Elektr. Dąbrowska I—III em. .	50	0	—	—	60.—	—	—	65.—	—	—	65.—
L. Spiess i Syn I—II em . .	100	4	—	—	78.—	—	—	92.—	—	—	80.—
Nobel I—II em.	50	0	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Haberbusch i Schiele I—II em.	100	11	—	—	110.—	—	—	112.—	—	—	110.—
Ł. J. Borkowski	25	0	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Kursy polskich pożyczek państwowych na giełdach zagranicznych

Nowy York

6% POŻYCZKA DOLAROWA				MIESIĄC	8% POŻYCZKA DILLONOWSKA			
Kurs najniższy	Kurs najwyższy	Kurs ostatni	Obroty w tys. dol.		Kurs najniższy	Kurs najwyższy	Kurs ostatni	Obroty w tys. dol.
74	76½	$74^{3}/_{8}$	62	Lipiec 1930	94	95	$94^{1}/_{2}$	192
66½	69½	67	69	Maj 1931	75½	$84^{1}/_{4}$	77	348
$65^{1}/_{4}$	73	72	115	Czerwiec. . . „	80½	74	$80^{3}/_{8}$	386
65	71	68	168	Lipiec . . . . „	68	$83^{7}/_{8}$	$74^{1}/_{4}$	475

7% Pożyczka Stabilizacyjna

NOWY YORK				MIESIĄC	LONDYN			
Kurs najniższy	Kurs najwyższy	Kurs ostatni	Obroty w tys. dol.		Kurs najniższy	Kurs najwyższy	Kurs ostatni	Obroty w tys. dol.
84	85	85	387	Lipiec 1930	87,60	89,25	88,35	—
$74^{1}/_{2}$	$80^{1}/_{2}$	$77^{1}/_{4}$	881	Maj 1931	76,16	82,56	77,16	—
71	77	77	900	Czerwiec. . . „	71,64	77,05	75,64	—
63	$77^{1}/_{4}$	$69^{7}/_{8}$	759	Lipiec . . . . „	72,97	80,37	73,47	—

Rzeczywiste dochody i wydatki państwowe (w milj. zł.)

OKRES	DOCHODY						Wydatki	Nadwyżka dochodów
	Daniny publ. prócz ceł	Cła	Monopole	Przedsiębiorstwa	Inne dochody	Razem		
1928/1929	1.312,6	425,2	890,3	104,8	275,7	3.008,6	2.808,4	200,2
1929/1930	1.340,8	395,3	886,1	111,2	297,3	3.030,7	2.970,7	60,0
1930/1931	1.205,6	257,5	804,7	117,7	362,3	2.747,8	2.801,6	— 53,8
Maj 1930	115,4	25,9	61,9	9,1	20,1	232,4	231,5	0,9
Czerwiec „	91,4	21,4	65,1	8,0	30,2	216,1	215,6	0,5
Lipiec „	98,1	25,4	72,8	11,6	34,0	241,9	241,2	0,7
Maj 1931	99,5	15,6	55,6	9,3	19,6	199,6	211,7	— 12,1
Czerwiec „	84,7	14,3	48,6	8,6	19,6	175,8	219,4	— 46,6
Lipiec „ [1])	84,0	14,9	54,9	22,8	16,2	192,8	218,2	— 2,54
Kwiecień — Lipiec 1930	409,2	95,8	266,4	37,8	116,0	925,2	921,7	3,5
„ — „ 1931	362,5	63,9	212,0	57,1	107,8	797,3	89,95	— 102,2

Wytwórczość górnicza (w tys. tonn)

PRZECIĘTNIE MIESIĘCZNIE WZGL. W MIESIĄCU	WĘGIEL KAMIENNY								KOKS	WYTWORY NAFTOWE				
	Wydobycie					Zbyt		Zapasy na zwałach		Wydobycie ropy	Przeróbka ropy	Wytwórcz. produktów	Zbyt	
	G.Śląsk	Dąbrowa	Kraków	Polska ogółem	Na dzień roboczy	W kraju	Eksport						W kraju	Eksport
1927	2.333	637	204	3.174	127	1.850	925	1.317	117	60	57	52	28	23
1928	2.537	635	211	3.383	135	1.970	1.108	597	138	62	60	55	31	22
1929	2.870	746	237	3.853	154	2.260	1.199	1.108	155	56	55	50	34	21
1930	2.362	577	183	3.124	114	1.732	1.068	1.776	132	55	52	48	34	16
Czerwiec 1930	1.967	476	134	2.577	112	1.377	950	2.136	118	53	53	49	26	18
Lipiec „	2.296	539	146	2.981	110	1.577	1.120	2.098	122	56	54	50	30	17
Maj 1931	2.129	426	122	2.677	111	1.273	1.155	2.020	109	53	43	38	23	16
Czerwiec „	2.163	470	151	2.784	116	1.267	1.182	2.085	102	53	52	48	25	18
Lipiec „ [1])	2.453	581	174	3.208	119	1.532	1.265	.	.	54	53	48	28	20

Wytwórczość hutnicza (w tys. tonn) — Rynek pracy (w tys.) [2])

PRZECIĘTNIE MIESIĘCZNIE WZGL. W MIESIĄCU	HUTNICTWO ŻELAZA I STALI							HUTNICTWO CYNKU I OŁOWIU					ILOŚĆ ZATRUDNIONYCH				Zarejestrowani bezrobotni
	Wydobycie rudy kraj.	Import rudy	Wytwórczość hut			Zbyt		Wydobycie rudy kraj.	Import rudy	Wytw. hut		Eksport cynku	Górnictwo	Hutnictwo	Przemysł	Roboty publiczne	
			Surówki	Stali	Wytw. walcowni	W kraju	Eksport			Cynku	Ołowiu						
1927	45	59	56	104	77	44	13	87	18	13	2,5	13	145	58	587	16	165
1928	58	46	57	120	87	59	13	92	17	13	3,0	11	147	67	649	17	126
1929	55	61	59	115	80	42	19	94	18	14	3,0	12	164	60	557	16	185
1930	40	31	40	103	76	31	35	88	20	15	3,2	12	151	56	527	32	228
Czerwiec 1930	36	23	37	91	70	23	24	79	16	14	3,5	10	147	56	528	51	207
Lipiec „	39	26	38	114	85	50	30	91	21	14	3,4	11	145	56	527	50	194
Maj 1931	26	37	34	106	72	20	39	54	11	12	2,8	12	132	46	454	30	320
Czerwiec „	28	18	24	103	78	13	48	50	14	11	2,2	12	132	47	465	38	276
Lipiec „ [1])	.	31	28	109	81	34	46	.	14	10	2,7	12	.	.	.	.	261

Handel zagraniczny Polski. — Przewóz towarów na kolejach polskich [3])

PRZECIĘTNIE MIESIĘCZNIE WZGL. W MIESIĄCU	PRZYWÓZ		WYWÓZ		SALDO		Naładowano na P. K. P. [4])	Przyjęto od kolei zagr.	Tranzyt	Ogółem
	w tys. tonn	w milj. zł.	w tys. tonn	w milj. zł.	w tys. tonn	w milj. zł.				
1927	409	241,0	1.696	209,6	+ 1.287	— 31,4	14.400	693	1.105	16.198
1928	430	280,1	1.702	209,0	+ 1.272	— 71,1	15.639	643	1.131	17.413
1929	424	259,4	1.753	234,4	+ 1.329	— 25,0	16.211	604	1.175	17.990
1930	298	187,2	1.577	202,8	+ 1.289	+ 15,6	13.378	441	1.105	14.924
Czerwiec 1931	239	177,4	1.338	169,3	+ 1.099	— 8,1	12.132	417	1.197	13.746
Lipiec „	310	195,3	1.601	197,8	+ 1.291	+ 2,5	13.480	500	1.268	15.228
Maj 1930	272	137,1	1.503	168,6	+ 1.231	+ 31,5	11.189	337	1.099	12.625
Czerwiec „	240	129,4	1.578	161,6	+ 1.338	+ 32,2	11.909	364	1,228	13.501
Lipiec „ [1])	285	127,8	1.735	174,5	+ 1.450	+ 46,7	.	.	.	.

[1]) Dane tymczasowe. [2]) Na koniec roku wzgl. miesiąca. [3]) Przeciętnie dziennie w wagonach 15-tonnowych. [4]) Wraz z naładunkiem w obrębie w. m. Gdańska.

Wskaźniki cen hurtowych

KRAJ	Rodzaj wskaźnika	Podstawa obliczenia	1928	1929	1930	1931 Styczeń	1931 Czerwiec
Polska	Artykuły rolne	1927 = 100	97,2	85,7	68,5	56,5	63,9
	„ przemysłowe		104,2	103,3	94,1	86,0	81,2
	Ogólny		101,0	95,7	82,4	72,3	73,4
	Ogólny	styczeń 1914 = 100	119,7	113,4	97,6	85,7	87,0
Anglja	Board of Trade	1913 = 100	140,3	136,5	119,5	106,9	103,2
Francja		1913 = 100[1]	620,6	611,4	535,5	483,7	468,1
Niemcy	Urzędowy	1913 = 100	140,0	137,2	124,6	115,2	112,8
Stany Zjednoczone	Bureau of Labour	1913 = 100	140,0	138,3	123,8	112,3	102,1[2]
Polska	Koszty utrzym. w Warsz.	1927 = 100	103,2	105,5	99,6	92,9	90,9

[1]) W walucie przedwojennej.
[2]) Za maj.

Ceny hurtowe ważniejszych artykułów

Artykuł	Miejsce notowania	Gatunek i waga	30.VI.31	14.VII.31	21.VII.31	28.VII.31
Pszenica	Warszawa	w zł. za 100 kg. . . .	30—31	—	—	26—27 (stara) 23-24 (nowa)
„	Poznań	w zł. za 100 kg. . . .	27—27.50	24.50—25	24—24.50	20.50—21 (st.)
„	Berlin	w RM. za 1.000 kg. .	270—272	250—251	256—258	202—205 (n.)
„	Chicago	za buszel	$57^{3}/_{4}$	$50^{3}/_{4}$—$50^{5}/_{8}$	$54^{1}/_{8}$—54	$50^{7}/_{8}$
Żyto	Warszawa	w zł. za 100 kg. . . .	28—28.25	26—26.75	22.50—23.50	18.50—19
„	Poznań	w zł. za 100 kg. . . .	26—26.25	24.25—24.75	22.75—23.25	18—18.50 (n.)
„	Berlin	w RM. za 1.000 kg. .	213—215	185—190	188—193	152—154 (n.)
„	Chicago	w cts. za busz. . . .	37	$32^{3}/_{4}$	35	$34^{3}/_{4}$
Jęczmień	Warszawa	na kaszę w zł. za 100 kg.	28—28.50	23—24 ozimy	22.50—23.50	20—21
„	Poznań	ozimy—n. w zł. za 100 kg.	26.50—27.50	19—20	22.50—23.50	17.50—18.50
„	Berlin	pastewny i przemiałowy w RM. za 1000 kg. . .	180—198	152—160	151—159 (n.)	137—149 (n.)
Owies	Warszawa	w zł. za 100 kg. . . .	30.50—31.50	30—32	30—32	28—29
„	Poznań	w zł. za 100 kg. . . .	28—29	28—29	27.50—28.50	27.50—28
„	Berlin	w RM. za 1.000 kg. . .	166—170	153—166	163—169	146—152
„	Chicago	w cts. za buszel. . .	$30\frac{1}{2}$	$24^{3}/_{4}$	26	$23^{1}/_{4}$
Bydło rogate	Poznań	wół w zł. za 100 kg. .	—	98—102	98—104	100—108
„	„	krowa w zł. za 100 kg.	—	80—90	88—100	88—100
Nierogacizna	„	w zł. za 100 kg. . . .	—	146—150	158—164	152—160
„	Praga	polsk. za 100 kg. k. c. .	7.00—7.80	—	—	—
„	Wiedeń	męs wszyl. a. za 100 kg.	1.25—1.65	1.15—1.55	.	1.40—2.10
Jaja	Warszawa	w zł. za 1440 szt. . .	125	110	110	110
„	Berlin	w fen. za 1 szt. pol. norm.	—	—	—	.
„	Londyn	w sh. i d. za 120 szt., nieb.	5.0—7.0	6.0—6.9	5.0—7.0	.
Masło	Warszawa	w zł za 1 kg., I gat. . .	3.40	3.60	4.20	.
„	Berlin	w RM. za 50 kg. I gat. .	118.—	125	129	.
„	Londyn	w sh. za ctw. pols. . .	90—98	90—98	92—102	.
Węg. kamien.	Dane Min.	G/Śląski sh. za 1.000 kg.	11/0	—	10/9[1])	.
„	Prz. i Han.	Dąbr. fob. Gd.-Gdynia	10/3	—	10[1])	.
„	Newcastle	Najl. gaz. Durham sh. za lt.	—	—	—	14/6 [1])
„	Cardiff	„ admir. sh. za lt. . .	—	—	—	20/0 [1])
Żel.-surówka	Londyn	Clev. III sh. za lt. . .	$58\frac{1}{2}$	$58^{1}/_{2}$	$58\frac{1}{2}$	$58^{1}/_{2}$
„	G. U. Stat.	Pol. Nr. 1 zł. za 1.000 kg.	—	—	220[1])	—
Miedź	Londyn	£ za lt (1.016 kg.). . .	$38^{1}/_{2}$—$38^{5}/_{8}$	$33^{9}/_{16}$—$33^{5}/_{8}$	$34^{5}/_{8}$—$34^{11}/_{16}$	$32^{7}/_{8}$—33
Cynk	„	„ „ „ . .	$13^{7}/_{16}$—$13^{9}/_{16}$	$12^{11}/_{16}$	$12^{7}/_{16}$	$11^{7}/_{8}$
Ołów	„	„ „ „ . .	$13^{7}/_{16}$—$13^{3}/_{4}$	$12^{11}/_{16}$	$12^{7}/_{8}$	$12^{3}/_{4}$
Cyna	„	„ „ „ . .	$114^{1}/_{8}$—$114^{1}/_{4}$	$109\frac{1}{2}$—$109^{3}/_{4}$	$111^{3}/_{4}$—$111^{7}/_{8}$	$108^{3}/_{4}$—$108^{7}/_{8}$
Kauczuk	„	d per lb	$3^{3}/_{8}$—$3^{5}/_{16}$	$3^{1}/_{16}$	$3^{1}/_{8}$	$2^{15}/_{16}$
Bawełna	Brema	cts. per. lb.	10.69	10,30	10.96	9.47
„	Liverpool	d „ „	5.18	4.91	5.19	4.68
Wełna	Bradford	„ „ „	22	$22\frac{1}{2}$	$22\frac{1}{2}$	$22\frac{1}{2}$
Juta	Londyn	£ za lt. (1.016 kg.) . .	16.2/6	15.7/6	15.10	15.7/6
Konopie	„	„ „ „ . .	—	—	.	.
Ropa naft.	Nowy York	$ per barrel	1.00—1.50	.	.	.
Nafta	„ „	cts. per gall.	12.25	12.25	12.25	12.25
Ropa naf. pol.	Borysław	$ za cysternę „Borysław"	204.80	204.80	180	180

[1]) Przeciętnie w lipcu 1931 r.

Rada Nadzorcza

Prezes Rady:
Dr. ROMAN GÓRECKI

Zastępca Prezesa:
Dr. FELIKS MACISZEWSKI

Członkowie:
Dr. LEON BARAŃSKI
Inż. JERZY DRECKI
Inż. KAZIMIERZ GÓRSKI
WŁADYSŁAW KORSAK
JÓZEF KOŻUCHOWSKI
Inż. ANTONI OLSZEWSKI
Dr. ADAM ROSE

Komisarz Rządowy:
WITOLD BRONIEWSKI

Zastępcy Kom. Rząd.:
STEFAN RYBAŁTOWSKI
WITOLD PAWŁOWICZ

Zarząd Banku

Prezes Banku:
Dr. ROMAN GÓRECKI

Naczelny Dyrektor:
VACAT

Zastępcy Nacz. Dyr.:
WACŁAW KONDERSKI
Dr. FELIKS MERUNOWICZ

Dyrektorzy:
Dr. LEON BARYSZ
Dr. TADEUSZ GARBUSIŃSKI
Dr. ADAM PAWLIKOWSKI
Dr. MIECZYSŁAW SZENK

Oddziały:

Biała (Bielsko), Białystok, Bydgoszcz, Drohobycz, Gdynia, Katowice, Kołomyja, Kraków, Lublin, Lwów, Łódź, Łuck, Poznań, Radom, Równe, Stanisławów, Tarnów, Wilno, Włocławek

Bank Gospodarstwa Krajowego

Warszawa

Bilans surowy z dnia 30 czerwca 1931 r.

STAN CZYNNY

	Dział Handlowy.			
1.	Kasa i sumy do dyspozycji		Zł.	44,993,462.71
2.	Papiery procentowe, akcje i udziały		„	77,378,906.90
3.	„ „ własnej emisji		„	46,525,033.81
4.	Weksle zdyskontowane		„	164,332,120.80
5.	Pożyczki krótkoterminowe		„	151,732,552.14
6.	Banki		„	26.626,462.98
7.	Pożyczki gotówkowe długoterminowe		„	35,354,518.33
8.	„ „ komunalne		„	52,438,219.03
9.	„ budowlane z fund. wł.		„	18,262,786.46
10.	„ zwaloryz. b. Instyt. sfuzj.		„	5,105,599.87
11.	Inne aktywa		„	46,438,250.81
			Zł.	669,187,913.84
	Dział emisyjny.			
12.	Pożyczki emisyjne	Zł. 762,593,812.51		
13.	Inne aktywa dz. emisyjnego	„ 26,315,708.64		
14.	Saldo w dziale handlowym	„ 20,645,397.01	Zł.	809,554,918.16
	Dział operacyj ze Skarbem Państwa.			
15.	Pożyczki budowlane	Zł. 296,636,695.30		
16.	Kredyty sanacyjne dla banków	„ 38,379,093.63		
17.	Kredyty dla Kooprolnej i in	„ 47,610,003.18		
18.	Różne kredyty	„ 212,300,938.75		
19.	Saldo w dziale handlowym	„ 223,612.13	Zł.	595,150,342.99
			Zł.	2,073,893.174.99
20.	Inkaso		„	12,311.506.68
21.	Gwarancje i akceptacje		„	39,756,394.25
			Zł.	2,125,961,075.92

STAN BIERNY

	Dział Handlowy.			
1.	Kapitał zakładowy		Zł.	150,000,000.—
2.	Rezerwy		„	46,821,919.—
3.	Wkłady a vista		„	125,524,617.27
4.	„ terminowe		„	119,407,853.39
5.	Redyskonto weksli		„	57,641,003.70
6.	Banki		„	72,886,437.93
7.	Inne pasywa		„	76.037,073.41
8.	Saldo działu emisyjnego		„	20,645,397.01
9.	„ „ operacyj ze Skarbem Państwa		„	223,612.13
				669,187,913.84
	Dział emisyjny.			
10.	Specj. rezerwa dla pap. wart. wł. em.	Zł. 17,293,550.64		
11.	Emisje	„ 762,593,812.51		
12.	Inne pasywa działu emisyjn.	„ 29,667,555.01	Zł.	809,554,918.16
	Dział operacyj ze Skarbem Państwa.			
13.	Lokaty Skarbu Państwa:			
	a) fundusze budowlane	Zł. 316,395,975.46		
	b) „ sanac. dla banków	„ 45,156,863.13		
	c) „ ex re Kooprolnej	„ 36,327,102.33		
	d) różne lokaty	„ 197,270,402.07	Zł.	595,150,342.99
			Zł.	2,073,893,174.99
14.	Różni za inkaso		„	12,311,506.68
15.	Zobow. z tyt. gwarancyj i akceptacyj		„	39,756,394.25
			Zł.	2,125,961,075.92

Drukarnia Współczesna, Warszawa, Szpitalna 10.